

Aanwezig:

Mevrouw Dekker	Ambassadeur Programma Uitvoering met Ambitie
Gedeputeerde Janssen	Provincie Limburg, Voorzitter Stuurgroep RUD
Wethouder Bijen	Gemeente Beek
Burgemeester Depla	Gemeente Heerlen
Burgemeester Van Rooij	Gemeente Horst aan de Maas
Wethouder Willems	Gemeente Maastricht
Wethouder Teuwen	Gemeente Roerdalen
Wethouder IJff	Gemeente Roermond
Burgemeester Bogman	Gemeente Simpelveld
Wethouder Busser	Gemeente Venray
Plv. Directeur-Inspecteur Liebrechts	Ministerie van Infrastructuur en Milieu, VROM-Inspectie
Officier van Justitie Gelissen	Hoofd handhavingseenheid Functioneel Parket Den Bosch
De heer VandeVondele	Secretaris Ambassadeur Programma Uitvoering met Ambitie
De heer Van Delft	Programmamanager Programma Uitvoering met Ambitie
Mevrouw Kobes	Afdelingshoofd Vergunningen en Subsidies, Provincie Limburg
De heer Steynebrugh	Afdelingshoofd Handhaving en Monitoring, Provincie Limburg
Mevrouw Linssen	Secretaris Stuurgroep RUD

Gedeputeerde Janssen heet iedereen welkom bij dit bestuurlijk overleg over de RUD-vorming in Limburg. Vervolgens start mevrouw Dekker met haar presentatie. Mevrouw Dekker is het bestuurlijk boegbeeld van het Programma Uitvoering met Ambitie namens Rijk, VNG, IPO en UvW. Zij is onafhankelijk en spreekt namens alle bestuurlijke partners en zal via de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu advies uitbrengen aan het Rijk en de drie koepels over de resultaten tot nu toe in het proces van RUD-vorming. Zij spreekt over bestuurlijke verantwoordelijkheid; de bestuurlijke verantwoordelijkheid die genomen moet worden om de publieke dienstverlening te verbeteren. Die is nu heel erg versnipperd. Zij benadrukt hierbij dat als partijen gezamenlijk de krachten bundelen en een robuuste uitvoeringsorganisatie neerzetten, zij de verantwoordelijkheid nemen om de uitvoering beter te organiseren, en dat er dan geen sprake van is dat het bevoegd gezag overgaat naar de RUD's. De aanleiding voor de ontwikkeling van omgevingsdiensten/regionale uitvoeringsdiensten ligt in de wijze waarop vergunningverleners en handhavers zijn omgegaan met calamiteiten. Bij alle incidenten zie je dat de politieke verantwoordelijkheid nooit weg is: ook als de overheid part noch deel heeft aan het ontstaan van een incident, wijst men wel naar de overheid. En, is een kleine gemeente (zoals bijvoorbeeld Moerdijk) wel voldoende geëquipeerd voor een incident zoals recentelijk de brand bij Chemie-Pack? Uitgangspunt bij de ontwikkeling is de packagedeal die Rijk, VNG en IPO in juni 2009 hebben gesloten, te weten dat er 25 regionale uitvoeringsdiensten gerealiseerd moeten worden, congruent aan de veiligheidsregio, die voldoen aan de robuustheid- en kwaliteitscriteria en waarin een basistakenpakket is ondergebracht. Hierbij moeten afspraken gemaakt worden met OM en politie over samenwerking. De provincie is gids in dit proces.

Als politieke tegenhanger van de packagedeal, werd op 23 maart 2010 een motie in de Eerste Kamer aangenomen. Hierin staat dat het primaat bij de gemeenten moet liggen om samen met de provincie inhoud, schaal en vorm van samenwerking te kiezen (bottom up proces). Het effect van de interpretatie van de motie is dat over de hele linie het proces van RUD-vorming vertraagd is. Positief is dat de gemeenten eigenaar werden van het proces; dat is een hele goede zaak. Als richtinggevend kader voor het bottom up proces gelden de robuustheidcriteria (vorm en structuur, werken en werkwijze), de kwaliteitscriteria / de zelfevaluatietool (kritieke massa, proces, inhoudelijk, prioriteiten), het basistakenpakket (versie 2.2 van 1 juli 2010) en de voorwaarden dat er sprake moet zijn van een landsdekkende structuur en samenwerking met de strafketen. Het gaat om taken op het gebied van ruimtelijke ordening, bouwen en milieu; taken in vergunningverlening, toezicht en handhaving. Volgens het stappenplan dat op 16 februari 2011 is vastgesteld in een bestuurlijk overleg tussen de koepels, moet voor 1 juni 2011 een eindbericht met het resultaat van het bottom up proces worden uitgebracht aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu. Mevrouw Dekker rapporteert daarnaast haar bevindingen uit de bestuurlijke gesprekken die zij in alle provincies heeft gevoerd aan de staatssecretaris. Vervolgens wordt voor 1 juli 2011 de balans voor het hele land opgemaakt. Mevrouw Dekker geeft aan dat ze geschrokken is van het beeld van het Limburgse RUD-proces. Het beeld van Limburg is zorgelijk: men heeft geen boodschap aan de opdracht, er is onvoldoende gevoel van urgentie, er is onvoldoende bestuurlijke en ambtelijke wil, er bestaat geen zicht op robuuste organisaties, er is weinig voortgang sinds 2009 (er zijn nog vele opties in onderzoek), de provincie zit tot nu toe in een veel te beperkte rol, er is weinig 'samen', en niet alle partijen zitten aan tafel (de waterschappen ontbreken). Een dergelijk beeld is mevrouw Dekker tijdens haar ronde door het land in geen enkele andere provincie tegengekomen. Voor dit beeld is vast een reden; ze wil het hier graag met de aanwezige bestuurders over hebben. Nog langer uitstel leidt namelijk tot ongewenste Haagse interventie. Mevrouw Dekker legt dit beeld op tafel om in alle openheid te praten over wat er in Limburg aan de hand is en om te bekijken of het beeld wel juist is. Waar staat Limburg nu en wat is de marsroute tot 1 januari 2013?

Zuid-Limburg

Het beeld moet voor Zuid-Limburg worden bijgesteld. De Zuid-Limburgse gemeenten zijn doordrongen van de urgentie. Men ziet de noodzaak voor het opschalen van de organisatie; met name kleine gemeenten kunnen de kwaliteitscriteria niet aan en willen dit samen gaan oppakken. Er zijn veel kleine gemeenten in Zuid-Limburg die we zelfstandig willen houden, herindeling is geen optie. De Zuid-Limburgse RUD wordt congruent met de veiligheidsregio Zuid-Limburg. De Stuurgroep RUD Westelijke Mijnstreek heeft het RUD-proces bottom up opgepakt; er wordt een RUD-onderzoek naar mogelijke scenario's uitgevoerd. Maastricht, Valkenburg aan de Geul, Meerssen en de acht Parkstadgemeenten hebben zich hierbij aangesloten. De resterende drie gemeenten bekijken of ze ook deelnemen. De Parkstadgemeenten zetten niet meer in op een Parkstad-RUD maar op samenwerking op Zuid-Limburgse schaal. Dat hebben de individuele gemeenten besloten op 24 mei 2011, en dit besluit is bekrachtigd in Parkstadverband op 25 mei 2011.

Het gaat hierbij om Wabobrede samenwerking op het basistakenpakket, met een cafetariamodel voor de overige taken. Er wordt over gedacht om de uitvoering gedeconcentreerd te organiseren; 90 % van het werk kan in de subregio's gedaan worden. In 2011 worden de mogelijkheden onderzocht en vindt besluitvorming plaats, in 2012 wordt de RUD ingericht. De Provincie kan hier goed bij aansluiten. Mevrouw Dekker constateert verheugd dat dit goed nieuws is. Ook de heer Janssen is verheugd over de ontwikkelingen in Zuid-Limburg.

Er wordt kort gesproken over de problematiek die het aangrenzend buitenland oplevert. Mevrouw Dekker zegt toe dat dit in tweede instantie aan de orde zal komen en nog terug komt in het landelijke tijdschema.

Noord- en Midden-Limburg

De gemeenten Echt-Susteren, Maasgouw en Roerdalen hebben een bestuurlijke overeenkomst gesloten om per 1 januari 2012 met één apparaat te gaan werken als backoffice/uitvoeringsorganisatie. Andere gemeenten kunnen hierbij aansluiten op voorwaarde dat ze instappen op snelheid. Roermond vraagt zich af wat de meerwaarde is van een RUD: vergunningverlening, toezicht en handhaving kunnen best in een RUD worden ondergebracht, maar wat lost het op? Groter is niet per definitie beter. Een principieel punt voor Roermond is dat ze zelf willen blijven sturen in het rode spoor en hierbij niet afhankelijk willen zijn van RUD-prioriteiten. Onder voorwaarde dat het niet meer geld gaat kosten, zal Roermond als het landelijk RUD-proces dat verlangt, aanhaken bij het initiatief in Noord-Limburg.

Het zorgelijke beeld voor Noord-Limburg wordt niet herkend. De regio heeft hinder gehad van behoorlijke herindelingen. De aandacht is heel erg anders gericht geweest. Op 31 maart 2011 was er een bestuurlijk overleg met de acht Noord-Limburgse gemeenten. Besloten is dat wordt ingezet op een RUD op de schaal van Noord-Limburg Noord (dat wil zeggen het noordelijke gedeelte van de veiligheidsregio Limburg-Noord) per 1 januari 2012. Men wil hierbij uitgaan van een netwerkvariant om desintegratie- en ontvlechtingskosten te voorkomen. Vooreerst wordt handhaving milieu in de RUD ondergebracht, gekoppeld aan een groeiscenario. Niet alle taken uit het basistakenpakket worden ondergebracht in de RUD. Zo ver gaat het nog niet in eerste aanleg. Vergunningverlening wil men niet onderbrengen in de RUD. De adviesnota hierover ligt volgende week in alle Noord-Limburgse colleges voor. Samenwerking komt reeds op allerlei gebieden tot stand: Horst aan de Maas en Venray hebben al een lichte WGR voor de uitvoeringstaken en er worden gesprekken met Peel en Maas gevoerd om hierbij aan te haken. Daarnaast zijn er behoorlijk wat activiteiten op het gebied van vernieuwing toezicht (eind juni wordt een convenant ondertekend voor de inrichting van een servicepunt agrarische sector).

Er is dus beweging en het gaat stap voor stap, maar niet snel genoeg de goede kant op. Het probleem is, dat in Noord-Limburg niet het gehele basistakenpakket in de RUD zal worden ondergebracht en dat het tempo te laag is in het landelijk traject. De heer Janssen dringt aan op een snelle heroverweging in Noord-Limburg.

Mevrouw Dekker benadrukt nogmaals dat de samenwerking verbeterd moet worden. Het is ongelooflijk van belang om een slag op dienstverlening te maken. Voor wie doen we het immers? Voor burgers en bedrijven. Zij verwachten ook meer van de overheid in deze tijd van grote technische vooruitgang: laat de overheid een volwaardige 'sparring partner' voor hen zijn. De RUD's moeten geënt zijn op de signatuur van de provincie (bijvoorbeeld industrie/BRZO, agrarisch, recreatie). Zij vraagt om de punt op de horizon dichterbij te zetten om te voorkomen dat in Limburg wordt ingegrepen, men heeft al veel extra tijd gekregen. De gemeenten moeten hiervoor samen met de Provincie de bouwstenen aanleveren. Zij doet hierbij ook een beroep op de gemeenten en Provincie om als werkgever perspectief te bieden aan de medewerkers.

Strafrecht

Er wordt kort gesproken over de samenwerking tussen RUD en het Openbaar Ministerie en de politie. De heer Gelissen refereert aan de kernvraag waarom we dit eigenlijk doen, welk probleem we aan het oplossen zijn. De kern ligt in het rapport van de Commissie Mans, dat zijns inziens meer dan hier naar voren is gebracht, om de naleving van regels en handhaving draait. De woorden politie en justitie komen nu nog niet voor in het Limburgse RUD-debat; hij is graag bereid om mee te denken over de problemen en wat wij als gezamenlijke overheidsinstanties kunnen doen om risico's te keren.

Conclusie en afspraken

- Mevrouw Dekker concludeert dat het uitgangspunt in het coalitieakkoord van GS van twee RUD's in Limburg, congruent aan de veiligheidsregio, prima is.
- In Zuid-Limburg komt er één RUD.
- In Noord- en Midden-Limburg is op zeer korte termijn nader overleg nodig. De heren Janssen, Van Rooij en Teuwen organiseren dit.
- Het thema van overleg tussen RUD en veiligheidsregio wordt in de tweede helft van 2011 ter hand genomen.
- Ook de problematiek met aangrenzend buitenland komt in tweede instantie aan de orde.
- Voor 1 juni 2011 maakt de Provincie een voorlopig eindbericht. Voor 1 juli 2011 wordt het definitieve eindbericht gemaakt, met daarin het resultaat van het bestuurlijk overleg in Noord- en Midden-Limburg.